

ELS ANTECEDENTS MÈDICS DE LA FAMÍLIA GINÉ

Jaume TELXIDÓ i MONTALÀ

A vegades és força difícil d'esbrinar quines foren les inquietuds per les quals una família passa de l'ofici de pagès al de metge en només una generació. L'explicació pot venir donada per altres familiars que exercissin aquest ofici i només mitjançant un estudi genealògic ho podem comprovar.

La nissaga en qüestió -Giné¹- comprèn quatre metges i arrenca des de primeries del segle XIX fins al segle XX. Els dos primers són metges de la seva pròpia població -Cabra del Camp (Alt Camp)- i els dos segons ja desenvolupen la seva professió a Barcelona². Un d'aquests fou un dels metges que més influïren en la medicina catalana de finals del segle passat, es tracta del Doctor Joan Giné i Partagàs³. Els quatre metges són:

-Joan Giné Rovira (Cabra, 9-VII-1770; Cabra, 15-X-1849)

-Joan Giné Queralt (Cabra, 16-V-1811; Cabra, 1-V-1878)

-Joan Giné Partagàs (Barcelona⁴, 18-XI-1836; Barcelona, 27-II-1903)

-Artur Giné Marriera⁵

¹Aquest cognom l'hem trobat escrit de quatre maneres diferents, en els llibres sacramentals de la parròquia de Cabra del Camp, des de finals del segle XVIII fins al nostre segle. Primerament el cognom s'escrivia Giner, en algunes ocasions Gener o Gené, fins que a principis del segle XIX ja l'escrivien com Giné.

²Encara que no es desvincularen de la població on passaven temporades ja que seguien mantenint la casa pairal anomenada cal Metge Giné situada a la plaça del Vall.

³Introduí els estudis d'història de la medicina a la facultat. El 1866 va crear l'Institut Mèdic de Barcelona. Fou el director del manicomi de Nova Betlem (Sant Gervasi) i degà de la Facultat de Medicina (des del 1892 fins a la seva mort) i el propulsor de l'obra de la nova facultat. Fundà diverses revistes mèdiques i deixà una extensa obra escrita. Vegeu: Calbet i Camarasa, J.M.; Corbella i Corbella, J., *Diccionari biogràfic de metges catalans*, segon volum F-Q, Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 1982, p. 51-53. Per la seva gestió al capdavant de la Facultat de Medicina de Barcelona i de la seva obra mèdica, vegeu: Corbella i Corbella, J., *Història de la Facultat de Medicina de Barcelona, 1843-1985*, Fundació Uriach 1838, Barcelona, 1996.; Domènech, E.; Corbella, J.: "La obra dermatològica del doctor Giné y Partagàs". *Anal. Med. Cir.* 1969, 49 (215), p. 327-333; Íd.: "La Revista Frenopática Barcelonesa y el manicomio de Nueva Betlem". *Bol. Inst. Med. Psicol.* 1965, 6 (64), p. 9-16.; Íd.: "Los aspectos sociales de la actividad médica del doctor Giné y Partagàs". *Anal. Med. Cir.* 1969, 49 (215), p. 335-340.; González Casanova, J.C.: "Aportaciones al estudio de la obra psiquiátrica del Dr. Juan Giné y Partagàs". *Act. I Congr. Int. Hist. Med. Catal.* Barcelona, 1970, III, p. 283-291.

⁴En la majoria de publicacions se'l cita com a fill de Barcelona i en algunes com a natural del Pla de Cabra (actualment El Pla de Santa Maria -Alt Camp). El que podem dir és que no consta en els llibres sacramentals de la parròquia de Cabra del Camp, on comencen a constar altres fills del matrimoni Giné-Partagàs a partir de 1842, data aproximada en què la família s'estableix a la població. En els llibres de baptismes on Joan Giné Partagàs apareix en ocasions com a padri de bateig de germanes seves sempre se l'esmenta com a natural de Cabra, fins i tot quan se li dedica un carrer, l'any 1915, es diu que és fill del poble.

Per mitjà dels antecedents familiars donarem una visió de perquè una família pagesa benestant, que ocupava una de les vint primeres places de propietaris del terme de Cabra en el 1815, dóna estudis a l'hereu i no l'encamina cap a la pagesia. Hem localitzat dos punts de contacte que pogueren servir d'influència perquè el primer Giné metge estudiés aquesta carrera.

Tots dos antecedents li venen per la branca de la seva mare Maria Rovira i Ponnou. El primer es tracta del seu padrí matern, *Josep Rovira i Soler*, manescal d'ofici i fill de pagès. Aquest va desenvolupar la seva activitat en la població d'Òs de Balaguer, almenys el trobem citat en aquesta població l'any 1769 data en què se li casen dos fills a Cabra: la Maria amb Joan Giner Mestre; i l'hereu Jaume Rovira que seguirà l'ofici de pagès, amb Teresa Giner Mestre. És l'únic de la família Rovira que desenvoluparà un ofici menestral ja que el seu pare -Josep- i el seu fill i hereu -Jaume- seran pagesos i romandran al llarg de la seva vida a la població a l'igual que els seus descendents.

El segon punt d'influència va ser un doctor en medicina. Es tracta del metge *Sebastià Ponnou i Renyer*, natural de la vila de Vila-rodonà -Alt Camp, i fill de Pau, pagès, i de Caterina; aquesta es casarà en segones noces amb Josep Rovira, pagès de Cabra⁶. El doctor Ponnou degué d'establir-se a Cabra cap a finals de la dècada dels anys seixanta del segle XVIII. Doncs el 1768 se li mor la seva primera muller, Ignàsia Miret, i l'any següent es torna a casar amb Antònia Veciana i Duch, vídua de Sarraí. Pels capítols matrimonials establerts entre Sebastià Ponnou i Antònia Veciana sabem que Sebastià era "metge del primer batalló de la Reial Artilleria y companyia de Mestrança".

Del seu primer matrimoni amb Ignàsia Miret tingué un fill que arribà a la majoria d'edat, de nom Sebastià que seguí l'ofici de pagès. Del segon matrimoni tingué dos fills, Marià i Jaume. Del primer no en sabem res i el segon seguí l'ofici de quinquellaire i visqué a Cabra. El Dr. Ponnou va morir a Cabra el 4 de febrer de 1782.

També cal tenir present un altre punt de reflexió la connexió entre el metge Sebastià Ponnou i Renyer i el manescal Josep Rovira i Soler⁷. Ambdós procedien de famílies de pagès, els seus pares desenvoluparen aquesta activitat. En canvi ells decidiren realitzar un altre ofici. Ofici que els seus respectius fills no seguiren i alguns tornaren a la pagesia. També cal tenir present els diferents punts de contacte que devien tenir de joves ja que la mare de Sebastià i el pare de Josep es casaren una vegada vidus per la qual cosa podria ser que els fills dels seus primers matrimonis visquessin amb la parella, residint la família a Cabra del Camp. L'edat dels fills dels dos matrimonis no deuria de diferir gaires anys, perquè un fill i una

⁵En algunes ocasions el seu segon cognom és escrit com Masriera.

⁶El matrimoni entre Josep Rovira Canyelles, pagès de Cabra, i Caterina Renyer Padró de Vila-rodonà es va celebrar el 11 de maig de 1735 a Cabra.

⁷Aquest era fill del primer matrimoni del seu pare Josep Rovira i Canyelles amb Teresa Soler.

filla es casaren anys més tard⁸. Fet que convertí el metge Sebastià i el manescal Josep Rovira en cunyats.

Fins aquí hem pogut esbrinar els antecedents d'una nissaga de metges, els Giné. Les possibles persones d'influència foren dues: un metge i un manescal. Els dos residiren a la població de Cabra del Camp al segle XVIII, poble que va tenir els dos primers metges com a facultatius durant bona part del segle següent.

⁸Es tracta del matrimoni format entre Josep Rovira i Soler i Llúcia Ponnou i Renyer. Probablement l'enllaç es produí a Vila-rodona.

